

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST PRO 4. ROČNÍK

Vypracovala: Mgr. Lucie Nováková

PANENKÁŘI

Do krátkého článku, který nás seznamuje s tradiční výrobou panenek v Japonsku, správně doplň slova, která byla vyjmuta.

Japonsko je rájem panenek. A nejenom panenek, ale i panáčků, kteří jsou _____ pro kluky. V žádné jiné zemi jich _____ tolik, nikde jinde se jejich výrobě _____ tak dlouho a s takovou _____ a citem. Může za to _____ k dětem, kterou jsou Japonci proslulí. První panenky, jimiž své ratolesti _____, sloužily spíše jako amulety pro štěstí nebo _____ před zlými duchy.

(amulet = předmět, který má svou magickou silou chránit svého nositele)

obdarovávali nenajdete ochránkyně nevěnují určení dovedností láska

(Barbora Karpětová, Kateřina Sládková: *NENUDA Jak si hrají v Japonsku, s.18*)

BRNO

Brno leží na křižovatce starých obchodních cest, pod vrchem Petrov. Nad městem se vypíná pevnost Špilberk, která proslula svým vězením. Dnes je v něm muzeum. V současné době je Brno moderním veletržním a průmyslovým městem. Je střediskem kultury a vzdělávání. Významné postavení má Masarykova universita a Vysoké učení technické. Brno láká svými historickými památkami: Petrov, Špilberk, Stará radnice, chrám sv. Jakuba a další. Svou neopakovatelnou atmosféru má „Zelný trh“, kam chodil poslouchat zpěvná moravská nářečí prodávajících i hudební skladatel Leoš Janáček. Na Masarykově okruhu se pořádají mezinárodní závody motocyklů a automobilů.

(*Vlastivěda: Putování po České Republice*)

Zakroužkuj podle pravdy: ANO nebo NE:

1. Významné postavení má Karlova univerzita. ANO / NE
2. Brno leží pod vrchem Petrov. ANO / NE
3. Brno není střediskem kultury a vzdělávání. ANO / NE
4. V pevnosti Špilberk je nyní muzeum. ANO / NE
5. Na „Zelný trh“ chodil poslouchat nářečí spisovatel Leoš Janáček. ANO / NE

LUIA A LOTKA

Přečti si obě ukázky vyprávějící o dvou dívkách, které se potkají na letním táboře a odpověz na otázky.

Ukázka A

Lotka vytřeštěně zírání na Luisu. A tu Luisa také vyvalí oči. Ulekaně pohlídí té nové do obličeje. Luisa a Lotka jsou si podobné jako vejce vejci.

Luisa sedí se svými přítelkyněmi na zahradní zdi a má přísnou vrásku na čele.

„Já bych si to nedala líbit,“ povídá Truda, její vídeňská spolužačka. „Přivandruje drze s tvým obličejem!“

„A co mám dělat?“ ptá se Luisa rozzlobeně.

„Rozškrábej jí ho!“ navrhuje Monika.

„Nejlíp uděláš, když jí okousneš nos!“ radí Kristina.

„Takhle zpackat člověku prázdniny!“ zabručí upřímně rozhořčená Luisa.

(Erich Kästner: *Luisa a Lotka*, s.8, 10)

Ukázka B

Lotka sedí sama uprostřed louky, na copech má věneček a druhý plete. Tu jí padne na zástěru stín. Podívá se vzhůru.

Luisa stojí před ní a přešlapuje v rozpacích nerozhodně z nohy na nohu.

Lotka sbírá odvahu k malému úsměvu. Je to sotva vidět. Leda tak s lupou.

Luisa jí úsměv oplácí.

Lotka zdvihá nad hlavu věneček, který právě uvila, a ptá se nesměle: „Chceš ho?“

Luisa si klekne a vášnivě říká: „Ano, ale jen když mi ho nasadíš!“

Lotka jí vtiskne věneček do kudrnatých vlasů. Pak pochvalně přikývne. „Pěkné je to!“

(Erich Kästner: *Luisa a Lotka*, s.16)

1. Jaký vztah mají k sobě dívky v první ukázce? _____
2. Napiš aspoň jednu větu, která ten vztah vyjadřuje. _____
3. Jak se jejich vztah k sobě navzájem mění v druhé ukázce? _____
4. Kdo udělal první krok k usmíření? _____
5. Podle čeho si vybíráš přátele ty? _____

Zdeněk Kriebel: V ČEM CHODÍ NOC

Je to stará dobrá tetička. Noc chodí ve velikých botách z tmy. V létě nosí lehké zelenavé střevíce s blýskavou přezkou. Když noc jde v létě a přezka se na obzoru zablýskne, říkají hospodáři, že se blýská na pěkný čas. Co nosí na podzim? No do plískanice má lakované galoše. Ale v zimě, to je jiné! V zimě má paňmáma přes rameno vlňák a papuče s kožešinou z bílého beránka.

Noc prochodí přes hory a doly celý svět, roztrhá hromadu bot. Když je jasný večer, přichází do naší čtvrti vandrovní švec. Verpán postaví na kopec Nevímkde a začne své řemeslo nevímjak. Pod sedačkou má krabici s floky. To jsou hvězdy. Spravuje noci střevíce na počkání. Noc zatím přešlapuje bosa a zebe ji rosa: „Ševče, dělej, nebudeme do rána hotovi; podívej se, kolik máš ještě floků!“

Švec vezme podrážku a do rána do ní zatlouká floky, co jich je v krabici, švec sbalí napřed krabici, pak verpán a schová si měsíční kladívko do smrčí.

Noc odchází jinam ve svých střevících pobitých hvězdami.

(Za oknem laterna magika)

(Floky používali obuvníci při šití bot, k upevňování podešví. Jsou to vlastně malé dřevěné hřebíčky.

Galoše = gumová obuv, holínky)

Správně odpověz na otázky:

1. Kdo je nazýván *starou dobrou tetičkou*? _____
2. Jaké střevíce nosí v létě? _____
Na podzim? _____
V zimě? _____
3. Kdy přichází do naší čtvrti vandrovní švec? _____

4. Co zatlouká bájný švec místo floků? _____
5. V jakých střevících odchází noc? _____
6. Z čeho má švec kladívko? _____
7. Jde v článku o básnickou představivost nebo o skutečnost? _____
8. Najdeš v textu dvě rýmující se slova? _____
9. Proč je jako ilustrace použita sova? _____

Na závěr odpověz na otázky, které se týkají tebe a tvého čtení:

1. Jaké knihy rád čtu? _____
O čem vyprávějí? _____
2. Jak se jmenovala kniha, která se mi poslední dobou nejvíce líbila?

3. Jak často chodím do knihovny? _____
4. Četl jsem knihu, kterou mi doporučil spolužák nebo paní učitelka? _____
Jestli ano, jakou? _____